

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 347/2018-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 31. mája 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 27 C 92/2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. mája 2018 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 27 C 92/2014 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Sťažovateľka na základe žaloby podanej okresnému súdu v roku 2014 v napadnutom konaní na okresnom súde vystupuje v procesnom postavení žalobkyne. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka bola v napadnutom konaní zastúpená advokátom, avšak vzhľadom na nedostatok finančných prostriedkov bola nútená plnú moc udelenú advokátovi na zastupovanie jej osoby v napadnutom konaní odvolať. Sťažovateľka v tejto súvislosti uviedla: „... *Oznámila som to aj súdu. Žiadala som písomne súd, aby zrušil termín pojednávania z dôvodu, že som musela svojmu advokátovi zrušiť plnú moc a odôvodnila som to... Okresný súd vo veci konal, napriek mojej dôvodnej žiadosti, aby nekonal, a aby stanovil vo veci nový termín konania, kým si nenájdem vo veci iného advokáta, ktorý ma bude riadne zastupovať. Okresný súd ma nechal v právnej neistote, keď nerozhodol o zrušení pojednávania a spôsobil preťahy vo veci... Poukazujem na preťahy v konaní. Judikatúra ústavného súdu vo veciach týkajúcich sa práva na prerokovanie veci bez zbytočných preťahov podľa čl. 48 odsek 2 ústavy /II. US 48/96/, žiadny súdny spor nemá trvať ani v prípade obtiažnosti viac ako 4 roky.*“

3. Sťažovateľka žiada, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že okresný súd v napadnutom konaní porušil jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných preťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a priznal jej finančné zadosťučinenie v sume 84 000 €.

4. S poukazom na svoju nepriaznivú finančnú situáciu sťažovateľka v sťažnosti zároveň žiada ústavný súd o ustanovenie právneho zástupcu z Košíc pre účely vypracovania sťažnosti, resp. jej doplnenia a následného zastupovania jej osoby pred ústavným súdom.

II.

5. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (m. m. IV. ÚS 415/09, IV. ÚS 355/09, II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05). Text uvedený mimo petitu pokladá za súčasť odôvodnenia sťažnosti, ktorý nemôže doplniť petit (I. ÚS 316/09, I. ÚS 98/2011, II. ÚS 103/08, II. ÚS 154/09, III. ÚS 235/05, IV. ÚS 174/2011, IV. ÚS 481/2011), môže však v určitých prípadoch slúžiť ako interpretačná pomôcka na zistenie obsahu inak úplného petitu, ktorý nejednoznačným slovným vyjadrením pripúšťa viac významov.

8. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy napadnutým postupom okresného súdu. Pozornosti ústavného súdu neušlo, že sťažovateľka v texte svojej sťažnosti poukazuje

aj na porušovanie iných jej základných práv, dodržiavanie ktorých je zaručené ústavou, okresným súdom v napadnutom konaní, keď uvádza: „*okresný súd vo veci porušil svojim konaním moje základné práva, porušil moje právo na rovnosť zbraní, právo na spravodlivé konanie, porušil moje základné právo - nikoho nemožno pre jeho zlý zdravotný stav diskriminovať*“, avšak vzhľadom na to, že v podanej sťažnosti sa sťažovateľka výslovne nedomáha toho, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že napadnutým postupom okresného súdu došlo k porušeniu už označených práv sťažovateľky, ústavný súd posúdil obsah sťažnosti v časti poukazujúcej na porušenie týchto označených práv sťažovateľky napadnutým postupom okresného súdu len ako podporný argument sťažovateľky, a teda ako súčasť odôvodnenia sťažnosti.

9. Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania sa musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom, ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom.

10. V danom prípade sťažovateľka spolu so sťažnosťou nepredložila ústavnému súdu splnomocnenie udelené advokátovi na zastupovanie jej osoby pred ústavným súdom, v dôsledku čoho sťažnosť sťažovateľky zjavne nezodpovedá požiadavkám uvedeným v § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

11. Z obsahu sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľka si je vedomá povinnosti predložiť ústavnému súdu spolu s návrhom na začatie konania aj splnomocnenie udelené advokátovi na zastupovanie pred ústavným súdom, keďže v sťažnosti vzhľadom na svoju nepriaznivú finančnú situáciu okrem iného žiada ústavný súd aj o ustanovenie právneho zástupcu pre účely vypracovania sťažnosti, resp. jej doplnenia a následného zastupovania jej osoby pred ústavným súdom.

12. V nadväznosti na uvedené ústavný súd konštatuje, že keďže zo strany sťažovateľky nebolo spolu s podaným návrhom na začatie konania predložené aj splnomocnenie na zastupovanie jej osoby advokátom pred ústavným súdom a zároveň

zo strany ústavného súdu nebolo možné vyhovieť návrhu sťažovateľky na ustanovenie právneho zástupcu, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu nesplnenia zákonom predpísaných náležitostí.

13. Keďže ústavný súd sťažnosť sťažovateľky odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa jej ďalšími požiadavkami obsiahnutými v petite sťažnosti.

14. Ústavný súd nad rámec odôvodnenia tohto rozhodnutia dodáva, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nič nebráni tomu, aby v prípade, ak by okresný súd v ďalšom období v napadnutom konaní bol nečinný, nepostupoval plynulo, resp. efektívne, sťažovateľka, zastúpená advokátom, zvažila možnosť opätovného podania sťažnosti, ktorou bude namietat' porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

15. Ústavný súd zdôrazňuje, že prijatím zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov vytvorila Slovenská republika inštitucionálny systém slúžiaci na sprístupnenie právnej pomoci osobám v hmotnej núdzi prostredníctvom Centra právnej pomoci.

15.1 Centrum právnej pomoci poskytuje právnu pomoc v občianskoprávných, obchodnoprávných, pracovnoprávných, rodinnoprávných veciach, v konaní pred súdom v správnom súdnictve, ako aj v azylových veciach, v konaní o administratívnom vyhostení, v konaní o zaistení štátneho príslušníka tretej krajiny a v konaní o zaistení žiadateľa o udelenie azylu a vo všetkých týchto veciach aj v konaní pred ústavným súdom. Fyzická osoba môže požiadať Centrum právnej pomoci o poskytnutie právnej pomoci, resp. o predbežnú konzultáciu aj v čase pred podaním sťažnosti ústavnému súdu.

15.2 V právnych veciach, na ktoré sa systém poskytovania právnej pomoci Centrom právnej pomoci nevzťahuje (trestné konanie), čo však nie je prípad sťažovateľky, môže

ústavný súd sťažovateľovi ustanoviť právneho zástupcu za predpokladu, že to odôvodňujú jeho osobné, zárobkové a majetkové pomery a ak zo strany sťažovateľa nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. mája 2018